

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av Promemoria om Ytterligare steg för att förbättra genomförandet av MKB-direktivet

Er beteckning: (KN2023/04664)

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jämtlands län bedömer att förslaget innebär fler beslutssteg, ytterligare tillståndsprövning och högre kostnader för företagen. Flera av förslagen i promemorian går därmed mot regeringens intentioner om att korta handläggningstider och förenkla för företagen.

Om förslaget införs kommer länsstyrelserna behöva ytterligare resurser för att minska effekten av längre handläggningstider.

Länsstyrelsen anser att införandet av generellt beslut om betydande miljöpåverkan inte ska införas i 19 § förordningen om vattenverksamheter eftersom miljönyttan av ändringen är låg. Inte heller bör en timtaxa införas för handläggning av anmälan om vattenverksamheter. Däremot är länsstyrelsen positiv till att den fasta avgiften för anmälan om vattenverksamhet höjs.

För att komma till bukt med den stora mängd slentrianmässigt anmälda 12:6 samråd som lämnas till länsstyrelsen bör en fast avgift införas för handläggningen för dessa ärenden. Slutligen bedömer länsstyrelsen att markförlagda solcellsanläggningar ska införas under punkten 1 a Omstrukturering av mark på landsbygden.

6.1 Vattenverksamheter

Förslag: Ändringar i förordningen om vattenverksamheter om att en anmälan ska innehålla de uppgifter som bland annat krävs för att kunna ta ställning till eventuell beslut om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen konstaterar att förslaget i sin nuvarande lydelse medför fler arbetsmoment och att handläggningen kommer ta längre tid än med dagens lagstiftning.

Dessa ärenden ligger idag inom undantagen för tillståndsplikt i 11 kap. 9 § Miljöbalken, och har därmed bedömts vara av enklare art, då de vanligen medför liten miljöpåverkan. Som exempel omfattas en stor del av ärendegruppen av omledning av vattendrag, nedläggning av kabel, uppförande av bryggor, grävning eller schaktning inom vattenområden.

En konsekvens av ändringen är att ytterligare underlag och uppgifter kommer behövas för att tillsynsmyndigheten ska ha tillräckligt med uppgifter för att kunna ta beslut om betydande miljöpåverkan. Konsekvensen för verksamhetsutövaren blir ökade kostnader och samtidigt som handläggningstiderna blir längre då fler administrativa steg krävs i handläggningen.

Sökanden i ärendegruppen representeras till stor del av privatpersoner som redan idag har svårt att leva upp till kunskapskravet i 2 kap. miljöbalken och därmed vanligen brister i att lämna tillräckligt omfattande uppgifter. Med ytterligare krav på underlagen finns risk för att myndigheten hamnar i en kompletteringsförfarande som inte står i proportion till åtgärdens miljöpåverkan. Länsstyrelsen vill påminna om att man redan i dag kan begära att en anmälningspliktig åtgärd ska tillståndsprövas om den medför stor miljöpåverkan.

Länsstyrelsen bedömer att förslaget inte motiveras av den miljöpåverkan som vattenverksamheter eller åtgärder inom denna ärendegrupp innebär. Om ändringen genomförs är det troligt att större delen av avgörandena i meddelade beslut landar på att åtgärderna inte medföra betydande miljöpåverkan. Dessa kommer inte heller erhålla beslut med strängare försiktighetsmått än vad man kan meddela med dagens lagstiftning. Effekten av införandet av förslaget blir därför liten och inget man inte kan reglera genom redan befintlig lagstiftning.

Enligt länsstyrelsens mening är det fullt tillräckligt att enbart ärenden som är tillståndspliktiga fortsatt ska bedömas utifrån kraven i 6 kap. miljöbalken.

Ett alternativ till nuvarande förslag är att punkterna i 19 § förordningen om vattenverksamhet ändras, kompletteras och

utvecklas så att det tydligt framgår vilka åtgärder som kan genomföras utan krav på beslut om betydande miljöpåverkan.

Om förslaget genomförs vill länsstyrelsen särskilt framföra att förslaget kommer innebära ökat behov av ytterligare resurser och att medel motsvarande behovet behöver fördelas till länsstyrelserna.

6.1.7 Timtaxa

Förslag: Avgift för länsstyrelsens handläggning av en anmälan om vattenverksamhet ska betalas efter särskilt beslut av länsstyrelsen och utgå med 800 kr för varje hel timmes handläggningstid.

Förslaget om att införa timtaxa tillsammans med förslaget om att vissa ärenden kommer kräva beslut om betydande miljöpåverkan riskerar medföra att kostanden för vissa ärenden blir väldigt hög. En stor del av dem som anmäler vattenverksamheter består av privatpersoner eller mindre företagare och incitamenten för att dessa fortsatt ska anmäla åtgärder minskar om handläggningen av enkla åtgärder dels riskerar blir utdragen på grund av kompletteringar, dels riskerar blir ekonomiskt kännbara. En konsekvens kan bli att verksamhetsutövare i hög grad chansar och använder sig av undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken, trots att åtgärden omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt.

Länsstyrelsens erfarenhet är att det oftast är åtgärder som inte har anmälts till tillsynsmyndigheten som senare leder till klagomål. Befogade klagomål är en ärendegrupp som kan ta mycket arbetstid i anspråk hos tillsynsmyndigheten och tenderar vanligen bli långdragna. Därför är länsstyrelsen angelägen om att rätt åtgärder anmäls till tillsynsmyndigheten.

Däremot konstaterar länsstyrelsen att nuvarande avgift på 1660 kr för anmälan av vattenverksamhet är väldigt låg och bör öka till att ligga strax under kostnaden för ansökan om dispenser från strandskydd och vattenskyddsområden. Detta bör kunna göras utan att riskera att incitamenten för att inte anmäla åtgärden till tillsynsmyndigheten uppkommer. Dessa avgifter ligger på 4600 kr.

6.2 Jordbruksverksamheter, skogsverksamheter, hetvattenanläggningar och starkströmsluftledningar

Förslag: Avgift ska betalas för tillsynsmyndighetens handläggning av anmälan för de verksamheter eller åtgärder som omfattas av krav på anmälan enligt förslaget. Avgift ska även betalas för tillståndsprövning av dessa verksamheter eller åtgärder. Undantag från dubbla avgifter införs i de fall det i anmälningsärenden även sker en prövning av dispens från förbud i biotopskyddade område för samma åtgärd.

Länsstyrelsen vill framhäva att en icke försumbar del av inkommande 12:6 samråd kan anses slentrianmässigt inlämnade, ofta med bristfälliga underlag eller utredningar och utan att verksamhetsutövare har gjort en faktisk bedömning om verksamheten eller åtgärden kan innebära en väsentlig ändring i naturmiljön. Detta leder till ett förhållandevis kraftigt ärendeflöde till länsstyrelserna, inte minst med anledning av den mångfald av verksamheter och åtgärder som kan omfattas av 12:6. Länsstyrelsen anser därför att det är nödvändigt att en generell anmälningsavgift för handläggning av samtliga 12:6 samråd införs för att nationellt sett spegla den egentliga tid handläggningstiden av dessa ärenden, reglera arbetsbelastningen hos länsstyrelserna och förstärka behovet av att verksamhetsutövaren gör en bedömning om verksamheten eller åtgärden faktiskt kan innebära en väsentlig ändring i naturmiljön, innan den anmäls för samråd.

Förutom den generella anmälningsavgiften för samtliga ärenden föreslår länsstyrelsen, i likhet med förslaget, att det införs en tillkommande timavgift för de ärenden som ska hanteras särskilt för bedömning av betydande miljöpåverkan enligt bilaga 2 i MKB-direktivet. Härmed undviks felaktigt ingivna 12:6 samråd för att undkomma ansökningsavgift för dispensprövning inom områdesskydd och artskydd.

Dock bedömer länsstyrelsen att avgiften kan bli kännbar för jordbrukssektorn som idag är hårt ansträngd. Därför bör en del undersökas om vissa avgifter kan ha lägre taxa.

Förslag: Ett nytt tillståndsförfarande införs i förordningen om anmälan för samråd för de verksamheter och åtgärder som omfattas av direktivets bilaga 2 och som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Tillståndsprövningen ska ske av länsstyrelsen.

Förslaget innebär en ökad arbetsprestation av länsstyrelserna, vilket bör förenas med en proportionerlig ökning av medel för att säkra personella resurser och effektivt kunna möjliggöra föreslagna ändringar.

6.2.1 En ny anmälningsplikt enligt 12 kap. miljöbalken bör införas

Länsstyrelsen finner behov av att införa ytterligare exempel under punkten "Omstrukturering av mark på landsbygden" så till vida att större markförlagda solcellsanläggningar bör ingå i punkten 1 a. Sådana anläggningar kan komma att avse stora ytor av prima jordbruksmark med natur- och kulturvärden, borttag av stenrösen och andra biotopskydd samt uppsättning av stängsel vilket bidrar till barriäreffekter. Länsstyrelserna har under en längre tid efterfrågat en annan rättsordning för dessa anläggningar än dagens enkla 12:6 samråd. Genom att per definition klassa in markförlagda solcellsanläggningar >5.000 m² i punkten 1 a Omstrukturering av mark på landsbygden tydliggörs behovet av att verksamhetsutövaren beskriver miljökonsekvenserna samt ges tillsynsmyndigheten ökade möjligheter att bedöma frågan om betydande miljöpåverkan och om så är fallet förelägga om tillståndsplikt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med funktionschef Sara Huss som föredragande. Deltagit i beslutet har även länsråd Susanna Löfgren och enhetschef Marina Wallén Mattsson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

jonathan.andersson@regeringskansliet.se